

J E L E N K Ö R.

8. szám.

Pest szombat. január. 26dikán.

1833.

Foglalát: Magyarország (országos ülések mind a' két tábla részéről 19—21ig. Aradi megyei közgyűlés jan. 17ikén. Gróf Steinlein, és Popovics György t. Debreczeni vízkereszti vásár. Schwartzner hagyománybeli jutalomdíj. 's kir. kam. tudós.). Angliá (parlament követei osztályoztatása. Pozzo di Borgo. Görögországi hírek helye 's egyéb). Németország. Franciaország (követ kam. ülések Broglie beszédének folytatása vége). Belgium. Hollandia (az újabb alkupontok. A' porosz seregek az ország belsejébe vissza hivatnak) Amerika. Spanyolország. Törökország. Elegyhírek. Újabb elegy. Ban'-részvény. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Pozsony: Míg Rendeink e' f. h. 14kétől kezdve 19keiglen kerületi ülésekkel foglalkozának, (mind ezekről szólottunk már mult levelünkben, kivevén a' 18kit, mellyről szinte nem mondhatunk többet, mint: hogy az is kerületi ülés volt 's tárgya: a' fő Rendü táblához intézendő üzeneti javaslat meghányatása, melly t. i. felszólítandáná a' tisztelt Nagyokat, viszon-üzeneteiknek ezután magyarul közlésére) azalatt elkészültek a' már előbb emített újabb rendezkedés után szerkezett alsó házbeli ülés-helyek változtatási, 's a' 19ki 7ik országos ülés már azok szerint tartatott. Szemlátomást célirányosbak azok a' régiéknél; a' papkövet urak t. i. mind a' kir. táblai polczozaton nyertek széket, 's helyeiket az eddig legtávolabb ült megyei képviselők foglalák el, a' régi rend megtartásával. Jónak találák azonban az imént tisztelt egyházi urak ezen újabb ülés mód ellen egy óvatos emlékeztetvényt nyújtani a' Rendekhez, hogy abban csak ideiglen, t. i. az országgyűlés elrendeztetéseig egyeznek meg, 's belőle semmi utóbbi következtetést származtathatni nem akarnak, sőt olyasnak se kívánják ez ülésbeli elválást tekinteni, mint ha ez alkalmul szolgálhatna az egyházi képviselőknek a' többi KK. 's RRtől elkülönzésökre; a' sz. kir. várasok is tettek valami észrevételeket, de mellyekről valamint az előbbiekről is a' pozsonyi diák hirlap, mint országgyűléshelybeli egyik kutfő, csak annyit mond, hogy „factis quibusdam observationibus nuncium lectum est;“ értvén azon nunciumot, melly felett a' 18iki kerületi gyűlés tanácskozott, 's most ujra felolvasta után az országos elfogadott, 's az utána szinte országosan megállapított többi két üzenettel, (egyike a' kir. felírásokra kelendő feleletek,

's törvényezikkelyek megmagyarosítása, másika e' jelen országgyűlésnek Pestre álttételle iránt) a' fő rendü táblához ált is küldött. Tersztyánszky püspök ur volt az áltvivő küldöttség szónoka, 's tisztos magyar beszédben terjeszté a' felső ház elibe a' Statusok hármás kívánságát, mire itt a' nevezett üzenetek felolvastattak; minthogy azonban már az idő későre hanyatlott, dictaturára bocsátattak, 's a' fő Rendek gyűlése az napra eloszlott. — Ez alatt a' képviselőtábla az előkelő sérelmek iránti üzeneti javaslatot fogván fel, annak egy részét még ez ülésben elfogadá, a' többit pedig, valamint azon üzenetet is, melly a' fő Rendeket naplókönyvitelre szólítja, más napi (21iki) szinte országos ülésében állapítá meg, 's küldöttsége által, mellynek szónoklata a' n. v. aradi káptalanbeli egyik követre bizatott, mind a' két üzenetét a' fő Rendekhez által küldé. — Előre látható lévén pedig, hogy innen az nap még válasz nehezen fog érkezhetni, a' követ-tábla szét oszlott. — Lássuk már a' fő Rendeket. Ők ez napi ülésökben, a' tegnap vett üzeretek két elsőjét fogták vitatás alá, 's miután mind a' két fél eléggé velősen előadná elágzó véleményeit, az első üzenetre nézve (hogy ezután a' fő Rendek viszon-üzenetek is magyarul zengjenek) egyes akarattal elfogadák azt változatlan egészen a' Statusok ohajtási szerint; a' másodikra pedig, melly a' Fejdelemhez teendő felírásokat 's ezekre a' feleleteket is egyedül magyarul kívánja, okul adván hogy az nem egyedül az országgyűlés belső intézkedésihez mint inkább a' publico-politicum tárgybéli rendszer munkálathoz tartozó, miat olyast pedig különzött szakaszként (per excerpta) tanácskozásba venni ellenére volna az előbbi országgyűlés nyilvános határozatának, abban állapodának meg, hogy a' nevezett rendszer

res munkálatok sorára utasítsák vissza, 's mind a' két üzenetre tett válasz-határozatoknak a' Statusokhoz megvitelét egy küldöttségre bizván, az ülés haza oszlott. A' követ-tábla 19ki országos gyűlése közelegni látván fels. Urunk 's Asszonyunk magas születés-napjait (feb. 8's 12) 's általok alkalmat nyerni kegyes országlónk iránti hódolásunknak újabb kitüntetésére, udvarló küldöttséget rendelt e' végből, egy uttal pedig ifjabb koronás Főnkhoz is, a' nemzet tisztelgő örvendezésinek tolmácsolatára 1) hogy Ő Felsőszemélyét kegyes volt a' Gondviselés mind a' badeni gonosz merészlet elől (aug. 9ikén) mind 2) a' minapi veszélyteljes nyavalyából kiszabadítani 's nemzetünk teljes örömére kívánt épségbe visszahelyezni.

Nemes Arad vármegye, e' folyó január 17ikén, országgyűlési pótlék-utasításul, hosszas meghányás-vetés után elhatározá: eszközöltessék — a' királyi k. terjesztvényeket elfogadólag — felvétele először az urbáriumi tárgyakra, hogy, a' hazai rokon-bizodalom, és szorosb egybeköttetés tekintetéből, minden rendű polgár tulajdona és személyes igazai valahára megállapítva törvények által biztosittassanak, — melly által ösztönt nyerve felelesztetik egyszersmind a' köz-szorgalom is, 's ez a' kereskedés előmozdítására főszközül szolgáland. Azután a' törvényes, erre a' közadó-biztossági, és rendre valamennyi országos munkálatoknak ez országgyűlésen multhatatlan felvételök vagy előre hozandó törvény által, vagy azzal: hogy a' javasolt törvényczikelyeket minden rendszeres munkákról királyi megerősítés alá egyszerre mutassák föl, sikeresen biztosittassék.

Saalensteini gróf Stainlein János, Gottlieb, Eduard, bajor kir. kamarás, val. bel. titkos tanácsos, néhai bajor kir. rendkívüli követ 's meghatalmazott minister a' cs. kir. ausztriai udvarnál, a' bajor koronai polgári érdemrend nagykeresztese, a' csász. vaskorona rend első, csász. Leopoldrend közép-rendű 's a' porosz kir. vörös sas rend vitéze, a' képező művészetek csász. akademiájának 's több más tudós társaságnak tagja, a' Buda 's Pest közötti állóhid-egyesület, előlölője 's a' t. szívesen szeretett új hazá-

jának (Magyarországnak) örömhévvvel szentelt toll és tanácsbeli csüggedhetlen munkálkodási közepett Pesten jan. 23kán éjjeli 11 's 12 óra közt inlázban elhunyt (szül. Hof-on a' bayreuthi tartományban 1785 martz. 16kán).

Szentáról január. 21kén: Popovics György a' bácsi görög nem egy. sz. szék birája és helybeli plebánus, ki Paeséron (Bácsban) születvén, itt mint tanító és plebanus 39 évig szolgált, január 13kán, 62 eszt. korában elhunyt. Egy volt a' boldogult a' napkeleti egyház legnevesb szónokai, íróji 's lelkipásztorai közül. Több szerb, és diák folyó beszédű 's költeményes, részint 1805-, 13-, 15- 's 17ben kiadott, részint kéziratban elmaradt munkáji hirdetik fáradhatlan szorgalmát, 's jeles idomait. De egyébként is felejthetlen marad a' hamvadó, mint szíves emberbarát, mint lelkes társalkodó, főkép felei 's hiveinél.

A' közelebbi mult vizkeresztii debreczeni vásár igen középszerű volt általányosan, mint onnan jan. 19kéről költ levelekből bizonyos. A' kézműaruk kelete most is csekély volt; a' mi kelt is a' vásár utólja felé, iglői főkép 's máshonnan gyapju-készítvényekben, jobbadán hitelbe ment. A' honi termékeknek már sokkal jobb árok volt, kapósabb vásároltatások is, például a' méz, hamuzsir 's faggyúnak; a' méznek névszerint mázsája kelt 18—19 pengő ften, faggyué 20—20¹/₂ en, hamuzsir 8¹/₂—9 en 's a' t. Egyéb árunemek nem nagy mennyiségben hozattak e' vásárra. A' szatócskodók gyéren arattak.

Néhai tudós Schwartzner Márton pesti kir. egyetem-beli professornak jutalmazásra szánt hagyományából 120 váltó ften tűznek ki jelenleg annak gondviselőji következő tárgy feletti legjobb értekezés szerzőjének: „Határozassanak meg, és pontosan irassanak le azon népek, mellyek a' Magyarok idejöttükkor azon tartományokat lakták, mellyek most Magyarországot és ahhoz kapcsolt részeket teszik“ magyar, diák, német vagy francia nyelven. Az értekezések beküldetésinek határnapjául (a' pesti kir. Egyetem nagys. igazgatójához), szorosán megtartván az illyes jutalom-kérdéseknél divatozó külső szokásokat, 1834ik január utolsója határozottatott. A' nyertes munka kinyomtatását

egy erre külön szánt pénzalap viselendi, a' szerzőnek pedig kedveskedésül munkájából még 12 példány jutand.

(Kir. kam. tudósítás).

A' nagymélt. m. kir. udv Kamara kiadó hivatalában Grobetti Mátyás elhunytá által megürült irnoki szolgálatra Schumák József accessistát nevezé ki.

A N G L I A.

A' három ország követei, mint irtuk, megválasztattak. A' Times jan. 7ikéről következő osztályzatokba renzezi őket: Angol tagok: reformer 394, conservativ (tory) 110. Scot tagok: reformer 44, conservativ 9. Irlandiak: reformer 80, conservativ 25. — A' News még sajátában 's különválóbbilag osztja el a' tagokat eképen: Anglia: whigreformer (ministerialis) 310; radicalreformer 46; conservativ 114. Scotia: megyekövet: reformer 23, conservativ 7; borough-követ, reformer 23, conservativ nincs. Irland: reformer 81, nevezet szerint: ministerialisref. 36, repealer 35, feltételes repealer 10; conservativ 24. — A' Globe ezen osztályozást legtökéletesbnek tartja minden eddigiek között.

Gróf Pozzo di Borgo hg Lieven kíséretében meglátogató jan. 7ikén lord Greyt 's hosszasan értekezett vele. — Mondják, hogy a' grófnak többi közt azon megbízatása is volna: eszközlené ki az angol és bécsi cabinetektől, hogy ha az aegyptusi sereg közeledni találna, az Oroszok Konstantinápolyt megrakhassák. — Ha ez igaz, az is igaz, hogy a' gróf Londonban legalább süketeknek fog beszélni.

NÉMETORSZÁG.

Freiburg városa (Baden) jan. 7ikén 927 szóval 1,200 közül Rotteck-et a' nyilt és szabad szellemü híres publicistát, történet-író és volt professort választá polgármesterül, mire jan. 9dikén a' n. hercegi kormányszéktől azon leírás érkezett, hogy a' kormányzék ezen választást nem erősíti meg.

FRANCZIAORSZÁG.

A' király jan. 7ikén Cambrayba érkezett. Méchin ur nordmegye főispánja 's marsal Gérard Benaryban várták Ő Felségét. A' király kiszállott 's a' marsalt megölelte. Egy órányira Cambray előtt lóra ült a' király a' hercegekkel együtt 's revuet (szemlét) tartá gen. Gentil St. Alphonse tartalék-lovasosztálya felett, mellynek később a' cambray fegyvertéren becsületkeresztet osztogata ki. Este bál volt a' városháznál, más nap 8 órakor a' király tovább indult.

A' követkamara jan. 9diki ülésében a' megye szerkezeti törvényjavaslat egyes cikkelyei vétettek vitatás alá. Névszerint eleinte mingyárt előkerült azon kérdés: megtartassanak e továbbra is a' kerületi tanácsok? (conseils d'arrondissement), melly kérdés már 1829ben meghasonlást szüle az akkori Martignac-ministerium 's kamarai többség között, melly miatt amannak ki kelle a' ministeriumból lépnie. A' mostani ministerium szinte meghagyá a' kerületi tanácsokat 's az oppositioiban, névszerint Odilon-Barrot urban haves ellenkezőkre talált. Annál szembetünőbb 's az egész kamarát meglepő jelenet vala, midőn Mauguin ur felszólalván az oppositiotól e' pontban elállott 's a' ministerium részire nyilatkozáék, mellynek javaslatát a' kamara csakugyan tetemes többséggel el is fogadá. Minden oppositioibeli ujságok, kivált a' Courrier français keserűen panaszkodnak Mauguin ur viselete ellen 's ez utóbbi ujság különösen eképen ír: Legyen ez az egy, Mauguin urnak elég leczke. — Senki sem ragaszkodik inkább Mauguin ur személyéhez, nem csodálja inkább az ő nagy észtehetségit, mint mi. De az oppositio mint egy test érdeke nagyobb előttünk, mint egyes embereké. Ha az oppositio, miután az elvek fölött megegyezett, magát ön vezéreitől elhagyatva látja, ha külön külön darabokra

szakadoz, és se külső állásában egységet, se véleményeiben egyezést, se pedig közös vérendszert nem követ, mikép fog egy rendszeres többség heves megtámadásával szembe szállani, melly többség csak egy tapodtat sem enged 's a' ministerium pontos felügyelése 's merész vezérlete alatt kapcsolt sorban harezol? Ugy aztán nem csuda, ha p. o. Dupont de l'Eure elkedvetlenül, ha Gavarré ur ma 's utána több más lemondanak. — A' másnapi u. m. jan. 10iki ülésben folytatá a' kamara e' tárgyat 's a' javaslatuak 3—7ik czikkelyeit a' biztosság ajánlata szerint, azaz ez uttal a' ministerium szellemében elfogadta. Általában a' kamara e' fontos és Franciaországra nézve igen nagy érdekű, régi pörös tárgyat ma igen hidegen vevé 's szavazatit minden vita 's vetély nélkül, könnyelműleg adá. Még ma is Mauguin és Odilon-Barrot tegnapi beszédeik valának szóban 's az ezen tünődő csoportok keveset ügyeltek fel, midőn de Rigny és Humann urak több rendű törvényjavaslattal állottak még elő, mellyek egyikében emez némelly költségek szaporittatását 's katonapensiókra (nyugdíjakra) 500,000 francnyi ujhitelt kért.

A' Tribune (radicalis ujság) megvető nehezteléssel szól azon láрма feől, mellyet némelly ujságok azon ütnek, hogy Odilon-Barrot és Mauguin meghasonlást csinálnak az oppositóban. Nem azt kellene é hinnünk, ugy mond, midőn e' jeremiádot olvassuk, hogy ~~ezelőtt~~, isten tudja, mily egy, erős, és értelmes viseletű volt az oppositio? Csodálatos dolog, panaszt hallani most azon csekély ellenkezésért, mellyet Barrot ur beszéde baráti részről tapasztalt, holott az oppositio az ülések kezdete óta általában levert, félénk, bujósdi, tehetetlen volt 's ország előtti hitelét azon békítgetések által rongálta, mellyekkel fejei a' kormány 's ministerium előtt hajlongtanak. Itt, itt az oppositio gyöngye létének igaz oka; nincs erő, nincs izom. Szép szavakat szórnak a' tribuneről, melegen divánkoznak a' padokon, de kimélő tekinteteik vannak az udvarra, könnyeket hullongatnak egy igaz vagy hamis pisztolylövés miatt, 's ügyvédlogikájok felpiszkal, fölfeszengtet mindent, de nem ragad meg semmit velösen 's kellő gyökerénél. E-

zen hiányokért kellene az oppositiot leszidni, ezek nagyok 's eleget megsínylik magok is; de egy beszédjeért Mauguin urnak ütni zajt, melly ha jól megvizsgáljuk a' dolgot, csakugyan jobb Barrot urénál, annyi mint magát az oppositiot aláznai meg, mellynek aztán se feje se szive, pedig vajmi gyászos dolog, ha csak egyike hijával van is! —

Duguigny kisasszonyokat, kiknek házakban Nantesban a' berryi hercegné, mint tudjuk, elfogatott, ugyancsak a' nantési assisek jan. 7ikén minden további zár vagy más fenyték alól fölmenték.

Folytatása a' külső-minister beszédének (l. el. lev.): — Az 1830 és 1831ik év belső viharok 's viszátkodásokban tölt el. Ekkor legyőzött párt általok vérszemet kapott 's alattomos koholmányi és eselszövényei aggodalmat szülének a' jó érzelműekben. Ez okon törvény kelt e' gyülekezettől 1832 aprilisében öly czéllal, hogy általa a' kormány a' Bourbon-ház idős ágabeli akár-melly hercegnék lehető visszatérése ellen fölfegyverkeztessek 's egyszersmind állapittassék meg, de jure (jog szerint) a' mi már de facto (tettleg) úgy is fenállott, t. i. azon ágnak a' francia földről örök kirekesztetése. Így állanak a' dolgok, midőn a' legközelebb mult 1833. elején híret vevé a' kormány, hogy a' berryi hercegné familiája 's józan baráti ellenére a' déli partokon kikötni készül. E' hír igaz volt. A' hajó, melly a' hgnét hozá, jejelve lön, 's érkezte támadást gerjesztett. Lehetetlen volt e' két történet egybefüggésén kételkedni; azonban a' kormány ugy hívé, hogy az 1832beli aprilis 10iki törvény betűjének 's értelmének eleget tesz; betűjének ugyan, ha a' berryi hercegnét házuépéhez rögtön visszaviteti; értelmének pedig, ha azon czéloknek, mellyek őt Franciaországba hozák, bővebb vizsgálatába nem ereszkedik. — Tudják az urak, hogy a' hercegné álköntös alatt megszökött, déli megyéinken keresztül ment, 's megállapodott Vendéében. Hat hónapot töltött itten a' polgárháboru tüzet gyujtogatva, — — — — —

— — — — —, mig végre a' mult novemberben sikerült a' kormánynak őt elfogatni. A' kormány tudta, hogy a' hercegné Vendée-

ban mulatása által rokoninak nem csak kívánsága, hanem egyenes parancsolata ellen cselekedett; tudta, hogy a' hercegné ebéli makaességában minden józanabb bel- és külföldi baráti tanácsinak sőt esdeklésinek ellenállott, következôleg bizonyos is volt, hogy a' hercegné, habár szabadon bocsáttatik is, e' tettét, mihelyest lehet, ismételni fogja. — Szükséges vala tehát ôt fogva tartóztatni, mint olyan ellenséget, kit minden okosság tilt becsületszavára szabadon eresztetni, vagy mint esztelent, kit az ember szabadon nem bocsáthat a' nélkül, hogy békés polgárok életét kockáztassa. Erre tehát, t. i. a' fogva tartóztatásra meg volt a' kormánynál a' moralis jus, de nem a' törvényes ezim. Ennél fogvást mi ideiglen is a' fogva tartóztatást megrendeltük, de egyszersmind kinyilatkoztattuk, hogy ezen tettünkrol a' kamaráknak számot adandunk 's tőlök további teljhatalmat fogunk kérni, melly a' törvény által kiszabva nem vala. Az europai érdekü történetek közbe jött szövödése nem engedének idôt ebéli szándékunkat ekorig teljesítenünk, de most önkényleg ajánkozik alkalom indítóokainkat kifejtenuk, 's rendszabásink elleneinek megfelelnünk. 'S ugyan mi tehát az, uraim, a' mit szemünkre lobogtatnak? Némellyek azt mondják: nem kell vala az igazság utját megszakasztanotok, ki kell vala a' berryi hgnét a' törvény boszujának adnotok. — Mások ellenben ezt mondják: nem, a' berryi hgnét nem idézhetni scami módon törvényszék elejébe, jól tevetek ôt fogva tartóztatván, de iránta utóbb is magatoknak kell végezetek 's a' kamarákkal a' feleletterhet meg nem osztanotok. E' kettőre kell és akarunk felelni uraim. Ugyan mit kívánnak azok valójában, kik a' hgnét törvény elejébe akarják állíttatni? talán halálát? — Egy, csak egy szó sem emelkedett még Franciaországban illy borzasztó kívánság kifejezésire, és még is a' vétek nyilvános, a' tett (lázasztás) bizonyos, bűntársak végeztetnek ki naponkint, 's a' fő bűnös ne végeztessék ki? hanem ítéltessek el 's aztán tartassék fogva, mi ugy is történik. Miért 's honnan ez a' különség uraim? Azért, mert nem valóságos elíteltetést, nem szoros birói ítéletet akarnak, hanem ennek

csak formáját, egy komoly és ünnepélyesalakoskodást. (A' végpadok mozognak). Azt kérdem uraim, mi haszna van egy illy törvénytételnek? Én bizonyos vagyok, ez nem azért kívántatik, hogy egy összeomlott hajdani nagyság és szerencse szomorú látványát élhessék; ez egy igen bus és alacsony élelmény volna; hanem inkább azért, hogy az írott törvény principiumának elég tétesség, melly itt az, hogy a' törvény előtt egyenlő minden Francia. — Ügyde ezen principium uraim, nem szentebb, mint az írott törvénynek annyi más principiumi, melyeket az urak maga ezen kir. háznép ügyében meghajtottak. Mi szentebb, mint a' királyi nem-felelhetőség (séríthetlenség) principiuma, mellynek mellőztével, megszegtével az urak X. károlyt letevék? 's az írott törvénynek azon másik principiumát, hogy mindenkit csak a' fenálló, más kiadott törvények szerint kell megítélni, nem szegék e meg az urak, midőn X. Károly ministereit még nem létező, csak akkor alkotott formák szerint ítélek el? — Mi még nem vagyunk de egy status sine az írott törvénykezés azon pontján, hogy azt mondhatnók: vesszen a' status, csak a' principium maradjon! — Igen is uraim, az vagyon itt is kérdésben, vesszen e a' status az írott törvény principiumának sértetlenségiért; ugyan is tudják e az urak, milly kérdés forogna fen, ha most a' berryi hgnét valamelly bíróság elejébe állítanák? Nem az lenne itt kérdésben, valljon a' biayei fogoly valóban a' berryi hercegné e? ez nem titok; sem az: volt e a' hgné Vendéban vagy nem? ezt ő nyilván valja; sem végre: összeesküdött e a' kormány ellen, ügyekezett e annak feldöntésén vagy nem? ezzel ő dicsekszik. Az volna a' kérdés uraim, volt e és van e a' berryi hercegnének jusa a' jelen kormány ellen összeesküdni vagy nincs? — (Zaj a' kamarában; a' minister folyvást beszél; Dupin mint praesidens felszólítja, hogy csak akkor folytassa, ha valamennyire lecsilapult a' zaj, hogy illy kényes és fontos tárgyban a' kamara mindent halljon. — Végre a' minister folytatja): Igen is uraim, egyedül ezen kérdés fog a' két fél ügyvédi által vitattatni (plaidirt). 'S most már fontolják meg urak, jó és

ezé irányos volna é e' kérdést sors által választott biráknak, vagy akármelley törvényszéknek is elejébe terjeszteni? Gondolják el az urak azon débattokat, mellyek támadnának, 's a' néptömeget, melly a' törvényház körül zsibongana. A' személy, tett és beszéd azon végtelen, határtalan szabadsága mellett, mellyet nekünk a' juliusi revolutio kivíva, a' kormánynak 's akármelley kormánynak minden ellenségei az országnak minden széleiről nem mondom százanként vagy ezrenként, hanem száz ezrenként is tolonganának e' helyre. . . . (Nagymoraj, zugás). Gondolják el az urak a' védők, gondolják el a' vádlók szavaikat 's a' nép dühét, melly ennél vagy amannál mulhatlanul kitörendene. Azt vélik az urak, hogy az egész erő, mellyel a' kormány bír, elegendő volna most a' birák, majd ismét a' bűnös fejét, életét védeni? — Látták az urak a' miniszterek pörét, tiz napiglan látták Párist, az ország fővárosát, talpon, fegyverben, egy ostrom 's vivott hely kínos szorongásiban, — látták Párist a' juniusi napok zavaaraiban; de mindehez képest, a' mi itt következnek, mit sem láttak. — — Ha jusa van valakinek előidézni e' veszélyt, nekünk viszont kötelességünk kimutatni annak nagyságát 's kimondani, hogy az ország nyugalma soha balgatagabb 's haszontalanabb phantasmáért nem volt még veszélyeztetve. — Mi a' másik vádat illeti, hogy a' ministerium ne ossza meg, ne hártsa feleletterhét a' kamarára: itt egymást meg kell értenünk. Mellyik feleletterhet értik? egy lehető, jövődőt talán, mellyre a' most legyőzött párt, ha diadalmasan térne vissza, minket vonandana? Ettől nem félünk, tudjuk mindnyájan, mit várhatnánk egy újabb restauratiótól, a' hid közte és közöttünk el van metszve. — De van constitutionalis ministereken egy más feleletterhe, mellyet ők nem hárthatnak a' kamarákra vissza, hanem azt a' kamarák előtt meg kell állaniok. Vétettünk és vétünk e mi tehát, ha ezen feleletterhet, melly akaratomkat a' többség akaratajához csatolja, önkényt felidézük? — — 's a' t. 's a' t. (A' beszéd vég irányzatát 's határozatot már tudják olvasóink).

B E L G I U M.

A' hadministert a' brüsseli polgári törvényszék jan. 10ikén maga elejébe idézé, azon ítélet meghallásavége, hogy több birtokosnak köteles megtéríteni azon kárt, mellyet ezeknek az antwerpi fellegrvár ostroma alatt a' franczia seregek okoztak. — Gróf Cornelissen jan. 8dikán különös küldetvényel Brüsseltől Londonba utazott, Craddock ezredes ugyan onnan 's ugyan akkor Párisba. — Az utazó királyi pár jan. 9ikén Lillebe érkezett, holott a' királyné a' Francziák királynéját 's testvéreit találta. — A' Schelde csakugyan minden nemzet hajóinak folyvást zárva.

General Chassé azt állítja dec. 29iki tudósításában — így ír az Union — hogy egy hollandi sebhedteket vivő hajóra a' belga tábor szemek Nordfortnál puskáztak. A' belga seregek becsülete kívánja ugy hisszük említenünk, hogy nem Belgák, hanem Francziák voltak kik azon lövéseket tevék, 's hogy ezen tévedést a' sűrű köd okozá, melly miatt a' lödözök a' vörös zászlót nem különböztethették meg.

H O L L A N D I A.

Haagai jan. 11iki tudósítások szerint annak híré, hogy a' kormány Anglia 's Franciaország újabb alkupontjait (l. Jelenkor 6.) visszaveté, a' haagai lakosság igen nagy örömmel fogadá, melly öröm jelesül a' játékszinben lelkesült éljen kiáltások 's egy nemzeti ének harsogtatásában tört ki. — Egyébiránt mint mondják, az angol-francia javaslatok igen szelid, baráti hangon valának írva; 's minden esetre a' béke-fenmaradásra nézve igen jó jelnek vehetni azt, hogy frankfurti legujabb, u. m. jan. 18diki tudósítás szerint oda ugyan az nap azon porosz cabinetparancs érkezett, hogy a' Maas-melletti porosz figyelő seregek az ország belsejébe térjenek vissza 's ezen indulást már e' hónap 18ikán megkezdjék. —

A' Staatscourant egy királyi végzést közöl, mellyben meghatározatik azon pénzmennyiség, mellyet a' franczia fogságban levő antwerp-fellegrvári volt őrizet tiszteinek, altiszteinek, közlegényeinek 's más polgári hivatalbelieknek özvegyeik 's kiskorú gyer-

mekeik amazok távolléte alatt huzandanak. A' tisztek özvegyeik egy harmadát vonhatják férjök fizetésinek, ha kívánják, a' többi iránt ezek visszatértökkor az illető hivatalokkal számolandók.

A' Handelsblad újabb tudósítási szerint következők volnának a' haagai cabinet által Londonba megküldött ellen-pontok: 1. A' Scheldén hajózás szabaddá tétetik mérsékelt tonnavám-fizetés mellett. — 2. A' Maas és Rajna használata szinte azzá a' mainzi tarifában kijegyzett vámmennyiség mellett. — 3. A' transito kereskedés (szárazon) Sittardon és Maestrichten keresztül megengedtetik 1 pCentet meg nem haladható vámfizetés mellett. — 4. Belgium 1833 jan. 1sőjétől kezdve fizeti a' 8,400,000 forintot, mint a' volt köz statusadósság esztendei kamatjának öt illettő felét; az elmaradt fizetések iránt utóbb fog a' két status között egyezés történni. — 5. Hollandia szinte mint Belgium neutralis status leend. 6. Belgium békelábra teszi szeregeit, de Hollandia most még nem. 7. Luxemburg külön szerződés tárgya lesz az öt hatalom 's a' német szövetség között. — 8. Lillo és Liefkenshoek három héttel a' megerősítések után Belgiumnak kiadatnak. Az embargo visszavételéről itt nincs emlékezet, minthogy annak előlegesen kell megtörténnie. —

A M E R I K A.

A' charlestoni Courier New-Orleansból m. eszt. nov. 1sőjéről illy szomorú tudósításokat közöl: Ugy látszik, az isten 8dik „büntető ostora“ szállott szerencsétlen városunkra; itt az őszi döghalál és sárga-láz igen veszedelmes, kártékony karaktert vőnek fel, ehez járul még a' pusztító cholera is rettentő halálnemben. A' mint e' minden szörnyek királya uralkodó hatalmát jegyzi 's mióta mind a' két járvány-mirigy egyesült erővel keresi martalékít, elég volna egy esztendő, hogy New Orleans valamennyi lakosát elveszítse. A' hová csak szemünk fordul, mindennütt e' végső ellenünk tartja borzasztó diadalünnepét. Abból, milly sűrűn enyészik itt az ember-élet, városunkra nézve csak a' legszomorúbb következményeket huzhatjuk 's mi igenigen félünk, hogy nagy kereskedési zavarok 's physikai szenvedéseket hagy-

nak örökül. E' jelen pillanatban elhalt minden érdek a' politikai kérdések iránt, mindenki bánatos figyelme csak ez egyetlen veszterhes állapotnak hódol, mellytől az egész közlétnek élete 's halála függ. — Későbbi még kedvetlenebb hírek. Egy fiatal gentleman leveléből nov. 2káról estve következő adatokat nyujt éjszakamerikai levelező barátunk e' közlött hírekhez: Városunk egészségi állapota rosszabbul. Három öldöklő vendégünk van, a' sárga-láz, a' cholera, 's a' hideg csapás (Cold plague). A' halálozást tárgyazó jelentések úgy látszik nem épen hitelesek 's általában azon vélemény uralkodik, hogy sokkal több ember temetetik el, mint sem a' halott-jegyzék mutat. Nov. 2ikán 177 temetés volt 's a' betegség még folyvást nőtt. Az emberek sűrűbben haltak, mint sem koporsót készíteni 's a' holt testeket megégetni lehetett volna. Az utolsó 4, 5 nap alatt 20—50 test maradt égetetlen. Most a' temetés egy más alkalmasb terv szerint megy véghez. Egy gödör ásatik t. i., mellynek hossza 50, mélysége 4. szélessége pedig 7 lábnyi, úgy hogy e' gödör 100 egész 150 holtat képes felvenni. Ebben a' koporsókat két sorba helyezik; az alsó sor keresztül fekszik a' gödörben, a' felső sor elő és hátra felé. Az első sor egészen víz alatt van 's mindnyája 18 hüvelknyi egész 2 lábnyi magasra behuzatik iszappal. A' sirkertekben egyszerre 100-200 koporsót is láthatni befödetlen, mivel azokat nem huzzák be előbb, míg csak valamennyi sír megtöltve nincs. Sok szegény háznép egészen elenyészett. Két háznépet tudok, mellynek egyike 12, másika pedig 11 személyből állott; valamennyi megholt: tudok még másokat is, mellyek 5, 6, 7 tágból állának, 's nekik is hasonló sorsuk lön. E' szörnyü kórság öldöklőbb, mint eddig akármelly időben. 1822ben egy nap 42 volt a' halottak száma, pedig ezen esztendőt, mióta az emberek cholérát ismernek, legmostohábbnak tarták. Nem lehet képzelni amaz inséget és nyomort, melly a' szegényebb néposztályban uralkodik. Ha azt akarnám minden körülményiben fösteni, nem hinné senki, és még is igaz volna. Halom, a' pattantyus osztály a' városban álguzni fog, hogy a' levegő ez által tisztul-

jön. — Egy másik levél ugyan azon napról jelenti, hogy a' holtak száma naponként csak nem 200ra terjed 's a' kórság hatalma még folyvást növekszik. Minden közösülés az emberek közt megcsökent, 's előbb nem is jó életre, valamig a' vidékről e' pusztító elenség nem tágul.

SPANYOLORSZÁG.

A' Nouvelliste Madridból dec. 31ikéről egy igen hosszas és körülményes protestációját közli VII. Ferdinánd spanyol királynak egy általa haldoklási pillantatiban aláírt rendelet ellen, melly az 1830beli martz. 29iki pragmatica sanctio eldöntésére lőn elejébe terjesztve. Gaz és megcsalott emberek vevék, ugy mond, beteges ágyát körül, retentő képzetekkel ijeszték a' betegség sulya alatt már is elbágyadt lelkét, 's megtörék a' pecsétet, mellyet ő halála utánig kívánt tiszteltetni. Ennél fogvást ő azon decretumot, mint a' betegség kinjai közt tőle kicsikartat visszavonja, 's megsemmisíti. — E' protestatio az igazságminister által igen számostannu jelenlétiben vétetett föl. — A' királyné, mint folyvást kormányzó, ugyancsak a' mult dec. 28ikán gróf Ofaliát — eddig a' franczia udvarnál spanyol követet — belső ministerré nevezte ki.

TÖRÖKORSZÁG.

Alexandriából jött levelek szerint (olasz njságokban) azon város kikötőjébe egy orosz hajó érkezett november végén, kárpótlást kívánni a' vicekirálytól azon károkért, mellyeket az orosz kereskedés Alexandretében e' helynek Ibrahim flottája által lettel-foglaltakor ugyan ezen flotta által szenvedett. A' basa hajlandónak is nyilatkozék teljesíteni e' kívánságot, csak a' számolás pontos és hiteles legyen. — Kevéssel ezután egy nagy-urú brigg is érkezett ugyanazon kikötőbe orosz lobogó alatt, hivatalos leveleket hozván a' kapudán basától, mellyekben felszólittatik Mehemed-Ali: küldene meghatalmazottat (hibetőleg békealku végett) Konstantinápolyba.

A' gabonának pesti piaczi ára január 25dikén 1833.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	136 $\frac{2}{3}$	128	120	Zab	40	36	34 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	96 $\frac{2}{3}$	86 $\frac{2}{3}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	63 $\frac{1}{2}$	60	56 $\frac{2}{3}$	Köles-kása	—	—	—
Arpa	61 $\frac{1}{2}$	57 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	66 $\frac{2}{3}$	64 $\frac{2}{3}$	61 $\frac{1}{2}$

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.

ELEGY HIREK.

Egy, Romából költ levél közelebb tudósításokat ad a' Bonaparte ház tagjairól 's panasszal említi azon üldöztetést, mellyet azok a' külön kormányzsékektől még most is szenvednek. Igy Bonaparte Józsefnek (gr. Survilliers) nem engedték meg, beteges nőjét látogatni meg Florenzben, csak azért, mivel a' nápolyi udvar megemlékezett, hogy ő (B. József) harmadfél esztendőig ült egykor a' nápolyi királyszeken. — Szinte meg nem akarák engedni, hogy B. Lucian (caninoi herceg) Londonba utazhasson József testvéréhez; nagy nehezen még is megengedik talán, hogy Lucian némelly ki-kitéregésekkel, Hamburgon keresztül, mehessen Angliába.

Ujabb elegy: A' Francziák királya jan. 9ikén Valenciennesbe érkezett 's gyalog ment be a' városba. Utközben szemléket tartott a' részenként felállított seregosztályok felett 's keresztet és pénzjutalmakat osztogatta. — A' belga had generalissimusává hihetőleg Achard (előbb franczia) general fog kineveztetni. — A' Sun ismétli azon hirt, hogy lord Palmerston a' kül-ügyek ministeriumáról lemond 's helyét lord Durham fogja nyerni.

Lightning gőzhajó meghozván jan. 9ikén délután a' haagai cabinet válaszát, (I. Hollandia) más nap délután 2 órakor hosszas cabinet tanács tartatott a' kül-ügyek hivatalánál Londonban, mellyen valamennyi itt levő angol minister jelen volt. Az öreg lord Holland gyámboton (mankón) jelent meg, a' gyülekezethen. — Irlandba hihetőleg ujabb seregek fognak küldetni, az unio-elleni buzongás ezen országot csak nem egészen föllázasztá. — Newyorki dec. 14iki ujságok general Jacksonnak egy nevezetes proclamációját közlik a' délcárolinai kérdés ügyében. Charleston folyvást buzog. — Az algieri volt dey Nizzából Livornoba költözött.

Bank-részvény jan. 23ikán 1158 $\frac{1}{2}$